

SPOED!

MEMORANDUM

No. 66/83

Kg JE 27/12

Van: Directeur-Generaal Europese Samenwerking *WJ 22/xii*
 Aan: *R* via S *via S*
 Onderwerp: Follow-up Stuttgart-Athene

Datum: 22 december 1983

- R via S
 cc. - T n.t. via S
 - Plv. DGES
 - DIE

Naar ik van de Heer Merckelbach verneem wenst MP morgen in de Ministerraad nog even terug te komen op de discussie over hogergenoemd onderwerp die verleden week reeds aangevangen is. Wellicht kan het volgende U daarbij nog ten dienste zijn.

Voor zover thans valt op te maken (uit de rapportage van Ambassade Parijs, de gesprekken van Nieman en berichten die ik van PV EG kreeg), ziet het er naar uit dat het Franse voorzitterschap in het begin van het nieuwe jaar geen bijzondere initiatieven zal ontwikkelen om de vastgelopen besprekingen, na het echec van Athene, weer op gang te brengen. Overheersend in het Franse denken is blijkbaar de vrees voor een binnenlands-politieke weerslag ter gelegenheid van de Europese verkiezingen en dit brengt Parijs ertoe de moeilijke dossiers, waarop ook het voorzitterschap concessies zou moeten doen, zoveel mogelijk uit te stellen tot in de buurt van de Europese Raad van juni. De tussentijdse maanden zouden dan in het Franse denken gevuld moeten worden met a) bilaterale consultaties en b) inspanningen op andere terreinen die ertoe kunnen bijdragen de Gemeenschap in de ogen van de publieke opinie een meer aantrekkelijk aanzicht te geven. Bij dit laatste denkt men aan Franse zijde aan zaken als "espace social", "espace industriel" en zaken ten behoeve van de consument.

Niet duidelijk is hoe deze verdragende tactiek zich rijmt met het feit dat binnen de Gemeenschap een aantal zaken gebonden zijn aan termijnen die niet ontlopen kunnen worden. Te denken valt daarbij aan

- de landbouwprijsbeslissingen
- de opstelling van het voorontwerp van begroting 1985
- de compensatiebetalingen 1983 aan het VK en de BRD die door het EP tot eind maart zijn geblokkeerd. Eind maart is daarbij ook de fatale datum voor het VK.

30/12

Daarenboven komen de bezuinigingsvoorstellen die de Commissie begin januari zal aanbieden en die erop gericht zijn de uitgaven te houden binnen de grenzen van de begroting 1984.

Hoewel er zeker iets te zeggen valt voor een periode van afkoeling en verdere reflectie en hoewel ook zeker waar is dat een volgende Europese Raad beter moet worden voorbereid dan de vergadering van Athene, doet de Franse tactiek (voor zover thans reeds vaststaand) weinig geruststellend aan. De Gemeenschap kan zich in dit stadium nauwelijks enig tijdverlies veroorloven en de weinig beschikbare tijd moet zo goed mogelijk worden gebruikt om in de Europese Raad van eind maart althans enige voortgang te maken. Voordien zouden een aantal minder controversiële onderdelen reeds op het niveau van de Algemene Raad en de Vakraden moeten kunnen worden afgehandeld. Uiteindelijk blijft er wel een pakket van harde strijdpunten over, waarvan men inderdaad kan denken dat die pas in de Europese Raad van juni tot een beslissing kunnen komen, maar dit pakket zou toch zo gereduceerd mogelijk moeten zijn en voordien zou er reeds zoveel voortgang moeten zijn geboekt dat de Gemeenschap ontkomt aan het risico van een totale verlamming.

Wah?

Dat dit risico aanwezig is, blijkt uit de laatste berichten omtrent hetgeen zich heeft afgespeeld in de Europese Commissie, die gisteren vergaderde. In tegenstelling tot de verwachting heeft de Commissie geen voorstellen geformuleerd voor ingrepen in de landbouwsector of indicaties omtrent het toekomstig prijsbeleid en heeft zij dergelijke besluiten uitgesteld tot na de eerstvolgende vergadering van de Landbouwwraad op 9 en 10 januari a.s. Pogingen van o.m. de Heer Andriessen om vaart in de zaak te krijgen liepen op niets uit en de indruk werd gevestigd dat de Commissie zich ook tegenover de Fransen op het gevoelige landbouwterrein niet zal willen exponeren. De Commissie heeft daarentegen wel een aantal beheersbesluiten genomen die zij op eigen gezag kan doorvoeren.

Hangende een nadere uiteenzetting omtrent de Franse voornemens zou onze opstelling m.i. de volgende moeten zijn:

1. Zo spoedig mogelijk hervatting van de substantiële werkzaamheden op basis van de voorbereiding voor de Europese Raad te Athene.
2. Afhandeling van die zaken waarover reeds overeenstemming kan worden bereikt, hetzij definitief, hetzij onder voorbehoud van latere overeenstemming over het totaal. Een voorbeeld van een definitieve overeenstemming zou het espritprogramma kunnen zijn; een voorbeeld van een provisoire overeenstemming de financiële richtsnoer voor de landbouwwitgaven.
3. Behandeling van de materie in de vakraden en in de Algemene Raad die van oudsher de opdracht heeft de Europese Raad voor te bereiden. De Algemene Raad kan gemakkelijk versterkt worden met de ministers van Financiën. De figuur van een Speciale Raad is niet nodig.
4. Streven naar een zinvol, zij het wellicht gelimiteerd pakket van beslissingen voor de Europese Raad te Brussel, waarbij in elk geval behoort een oplossing, hoe dan ook, van het vraagstuk van de compensaties aan het VK, zodanig dat de blokkade van het EP nog op tijd kan worden opgeheven.
Zo'n regeling moet waarschijnlijk ook provisoir zijn, vooruitlopend op een meer definitieve overeenstemming in juni.
5. Reserve t.a.v. bilaterale contacten, althans voor zover die bedoeld zijn om in de plaats te treden van het multilaterale onderhandelingsproces. Voor zover die bilaterale contacten desondanks meer dan gebruikelijke omvang aannemen, moet Nederland daarbij betrokken worden, waartoe zo nodig zelf initiatieven zullen moeten worden genomen.
6. Aansporing aan de Europese Commissie om inderdaad de initiatiefnemende rol te spelen die zij zegt te willen vervullen.
7. Benutting van de mogelijkheden die Benelux-overleg biedt.

Naar ik meen sluiten deze oriëntaties zeer wel aan bij de voorlopige conclusies die verleden week in de Ministerraad werden bereikt.
